

Частина перша
**ВІДЬОМСЬКА
КНИГА**

1

Це сталося напровесні, саме тоді, коли сил, припасених з літа, лишалося обмаль. Небо того дня розкололося десятками хмар-крижин і попливло собі. А вітер з доброго дива змінив напрямок, принісши здалеку запахи першої трави.

— Ходи зі мною!

— Ні.

— Ходи! Ти належиш мені, отже, маєш іти за мною.

— Не хочу!

— Ходімо! Ти моя тінь! Куди я без тебе?

Хирлявий після зими Сірій Вовк похмуро дивився на свою тінь. Та сиділа осторонь. Її не хвилював ані кригоплав у небі, ані саме небо, що втікало туди, звідки не повертаються, ані те, що спало на думку її господарю.

— Витримаємо!

— Ти, може, й витримаєш, а я — ні. — Вовк ледь похитався з боку в бік, як робив завжди перед важливою справою, тоді полоскотав свій нюх свіжими, різкими запахами першої зелені. Надихавшись усмак, звір невідь чому поглянув на свій хвіст, якому не щастило завжди ще більше, ніж господарю.

— Саме час! — він рішуче зрушив з місця, потягнувши за собою нещасливий хвіст і неслухняну тінь.

4

Тривалий час дівчинка не мала імені. Стара зверталася до неї абияк і аж тепер розщедрилася й подарувала ім'я. Уляна. Уля.

Уляна зраділа подарунку, неначе найпершій квітці. Вона перекочувала ім'я на язиці, злизувала з губ, гріла за пазухою. Щоранку дівчинка немов надягла його на себе, стоячи перед дзеркальцем, а проти ночі повторювала подумки на розспів.

«Уляна...»

Дівчинка співала пісню й розглядала в подряпаному дзеркалі Старої свої довгі коси. Щовесни її волосся руділо і вкривалося пилком, немов вільха.

«Чому Стара мене так не любить?» — гадала Уляна, намагаючись заплести волосся в косу.

— Бо вона чхає від твого рудого волосся, а ще вона ненавидить увесь твій рід, — злісно зашипіло дзеркало, проте дівчинка цього не розчула.

«Дивно. Але в кого я вдалася? Від кого в мене такі очі й дві родимки за лівим вухом?»

Стара ніколи не розповідала Уляні, як та з'явилася в Дрімучому лісі, а тим паче — в її хаті.

Скільки дівчинка себе пам'ятала, поруч завжди була Стара, а довкола — синьо-зелений ялиник і присмеркові панни, що заглядали чи то у вікно, чи то в душу. Жодного разу Уляна не виходила за

межі північної частини лісу, бо там, по той бік ко-
собокої смереки, на якій щодня й щогодини сиді-
ла сторожем вухата сова, чигали вовки...

— Гірше за голодного вовка може бути тільки го-
лодна зима, — говорила Стара пізніми вечорами,
коли в хаті жевріла саме лише піч, а слова, що ви-
літали з рота, забарвлювалися в жовтогарячий.

«Невже й Маланка потрапила до вовчих пазу-
рів?!» — непокоїлась Уляна, геть забувши про хат-
ній клопіт.

Щоразу, йдучи в ліс, Стара давала своїм поміч-
ницям завдання. Наготувати, поприбирати... Що-
правда, хай би скільки Улянка з Маланкою бабрали-
ся, до вечора хата ставала брудною халупою, якою
й була завжди. І хай би скільки дівчатка готували —
Старій завжди було мало.

«Дурненькі», — сміялася Стара, не помічаючи
того, що відбувалося насправді.

Уляна співала, перебираючи неслухняне волос-
ся, а Стара сиділа під вікном і дослухалася. Спершу
їй здавалося, що нечисть збрехала, що дівчинка —
і досі мале, нерозумне дитя й навіть зі своїми хат-
німи обов'язками справляється абияк. Але, поси-
дивши під вікном з нашорошеними вухами, Стара
відчула, що відбувається щось незвичне.

Уляна й досі крутилася перед дзеркалом, розгляда-
ючи своє відображення. Іноді дівчинка підбігала то до
казана — подивитися, чи не закипіло, то черепок про-
терти, то тісто розкатати. І поки вона так крутила-
ся, наспівуючи стиха, речі самі робили свою справу...

Сірий завив — більше з образи, ніж від болю. Він розумів, що не варто самотужки ставати проти цілої зграї. Та він і не волів цього. Вовк розвернувся, знову поглянув в очі сивого, дарма намагаючись знайти всьому цьому виправдання, і втік.

Він здогадувався, що зграя не буде його переслідувати, але все одно втікав якомога далі від цього місця. Вкушеною лапою ступати було дуже боляче, але Вовк драпав, зціпивши зуби. Біг і терпів. Наразі біль міг йому знадобитися. Принаймні він не стане думати про ту ганьбу, з якою його щойно прогнали геть.

Останній часом, де б Вовк не з'являвся, усі гнали його! Із власного світу довелося втекти — з невірою, з муками, але таки довелося. А тут, у Дрімучому, Сірий так ніде й не знайшов прихистку. У друзях у нього була лише власна неслухняна тінь, але й вона останнім часом позирала на нього неприязно. Вовк не мав нікого, крім неї та ще болю. Не того, що тепер калатав у лапі, а того, що здавна приріс до серця цупким лишайником.

Ніхто Вовка не приймав.

Ніхто не хотів мати з ним справи.

Нікому він не був потрібен.

Звір засапався й роззирнувся в пошуках якої-небудь схованки.

«Саме час зализувати рани», — гірко подумав він і раптом відчув, що вітер змінив напрямок із західного на північно-східний.

Сірий ще не знав, що цей вітер принесе йому щось цікавіше за нові запахи.

8

У Дрімучому лісі все перемішалось, усе забарвилось в сутінки.

«Може, тому присмеркові панни не чіпають мене?» — думала Уляна, по кісточки провалюючись у м'який, вологий мох.

Панни обіймали шорсткі стовбури дерев такими само шорсткими долонями й стежили за дівчинкою з-під каптурів. Вони танцювали там, де вона щойно пройшла, і замовляли її сліди.

Помічниця Старої жодного разу не чула голосів панн, лишень шепіт. Тільки він здіймався вечорами по всьому лісі, котився стежинами, від дерева до дерева, з пагорба на пагорб.

«Як добре, що в мене маленькі вуха, — думала дівчинка, — так би й пряла ними зараз».

Вона вже давно минула ялинник — під ногами більше не ковзала духмяна смерекова глиця. Але де саме брела, розібрати було непросто. У сутінках увесь Дрімучий ліс переплутався й немов вивернувся навиворіт.

Довкруг — самі лише перелякані барви. Самі лише відтінки бузкового, серпанок і блудні вогники куди не кинь оком. Саме лише тьмяне світло хирлявого місяця й вітер у верхів'яттях, у спині, у скронях. Вітер дмухав здалеку. Він був

«Цікаво, що ж там усередині? Ніколи не бачила хат, що висять у повітрі. Як же туди потрапити?»

Дівча все топтало мох довкола хати, проте нічого не могло вигадати. До дверей далеко, вхопитися нема за що.

«Не піду, поки не дізнаюся, що там, — вирішила Уляна. — Зажде Відьомська Книга».

Дівчинка присіла на землю й стала думати, як їй потрапити в хату. Зіскочити з дерева — не виходило. Поблизу нічого не росло. Умовити якогось лося підставити спину — можна, та поки їх умовиш... Залишалось тільки залетіти, проте літати Уля вміла тільки вві сні.

«І навіщо знадобилося піднімати таку хату в повітря? Що ж за таїна тут криється?»

Доки Уляна гадала, сонце сповзало небом. Дрімучий ліс поступово поростав тінями. Барви ставали соковитими, вітер — прохолодним. Дівчинка раптом уявила, як її застигає ніч, от просто тут, перед хатиною, і від цієї думки її пройняв ляк.

— Гей, ти чого мене не впускаєш?! — розсердилася вона, підвелася, ще й тупнула ногою.

І тільки-но вона так зробила, як хата заворушилася...

Роззявивши рота від подиву, дівчинка спостерігала, як, роздираючи павутиння, одне за одним прочинялися вікна. З тоненького димаря враз зацідився димок. Хатина загойдалася в повітрі, гримнула дверима й спустила до вкрай здивованої дівчинки драбину.

Уляна дивилася на все це мовчки, не ворушачись. І тільки-но хата знову залякла, як на серці в неї з доброго дива повесніло.

— Ти мене послухалася! — зраділа дівчинка, роздивляючись чудернацький дім, утім, майже одразу на її лице наповзла похмура тінь.

«А раптом там хтось є?» — запідозрила Уляна, намагаючись зазирнути у вікна, однак ті були надто високо.

З побоюванням піднявшись драбиною на ганок, дівчинка затрималася біля дверей. Вона ніяк не могла вирішити, заходити їй чи ні, проте допитливість усе ж таки перемогла. Трохи поміркуювавши, Уля затримала подих і штовхнула важкі двері.

На перший погляд усередині нікого не було. Однак ледве рипучі двері торкнулися стіни, усі речі здійнялися зі своїх місць і озирнулися на гостю.

16

У лігвищі володарки лісу стояла затаєна темінь. Чималий павук плів павутиння в рогах Старої, доки та ретельно й замислено чистила свою люльку. Стара робила так щодня. Вона нікому й ніколи не наказувала чистити свій скарб. Жодного разу баба не розлучалася з люлькою, цінувала її навіть більше,